

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Sažetak

Upravni odbor je pozdravio zakonodavne mjere koje su poduzeli bh. organi vlasti u cilju ispunjavanja zahtijeva postavljenih u Studiji izvodljivosti EK, ali je naglasio da je sada ključna provedba. Između ostalog, Upravni odbor je pozvao Vijeće ministara i Parlamentarnu skupštinu BiH da do kraja jula poduzmu konkretne korake u cilju provedbe reforme poreskog sistema, te naglasio da bi PDV trebao biti uveden najkasnije do 1. januara 2006. godine.

Upravni odbor je obaviješten o nizu reformi u oblasti vladavine prava, uključujući projekat uspostavljanja Odjela za ratne zločine i inicijative za rješavanje problema organiziranog kriminala u BiH. Upravni odbor je pozdravio prijedlog premijera Terzića za uspostavljanje Komisije za restrukturiranje policije.

Upravni odbor je također pozdravio činjenicu da je postignut značajan napredak u reformi odbrane i obavještajnog sektora, ali je izrazio nezadovoljstvo zbog činjenice što, svega nekoliko dana pred samit NATO-a u Istanbulu, BiH još nije ispunila ključni zahtjev za pristup programu Partnerstvo za mir, naime zahtjev da u potpunosti sarađuje sa Haškim tribunalom. Rad Komisije Republike Srpske za Srebrenicu kao i nedavna izjava predsjednika RS Dragana Čavića su pozitivni koraci koji mogu predstavljati značajnu prekretnicu u poslijeratnom pomirenju u BiH. Upravni odbor je, međutim, naglasio da izjavu predsjednika Čavića moraju popratiti konkretna djela, što podrazumijeva hapšenje optuženih za ratne zločine. Republika Srpska, devet godina poslije potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, nije pronašla ili lišila slobode nijednu osobu optuženu za ratne zločine. Republika Srpska, entitet koji je zagarantovan Daytonskim sporazumom, ne provodi ključnu obavezu iz Daytonskog sporazuma i međunarodnog prava, i nadležni pojedinci i institucije moraju snositi odgovornost za takvu situaciju.

Upravni odbor je pozdravio napredak koji je postignut u ponovnom ujedinjenju grada Mostara i ponovo naglasio ključnu ulogu obrazovnog sistema koji je jednak za sve u procesu uspostavljanja BiH kao normalne evropske države. Analizirajući niz ekonomskih inicijativa, Upravni odbor je pozvao entitetske Parlamente da bez odlaganja razmotre i usvoje zakone koji su neophodni za rješavanje ključnog problema unutrašnjeg duga BiH, što bi znatno doprinijelo dugoročnoj finansijskoj održivosti zemlje.

Komunike Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira

Politički direktori Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira sastali su se u Sarajevu 24. i 25. juna. Sastankom je predsjedavao visoki predstavnik Paddy Ashdown. Predstavnici organa vlasti BiH, koje je predvodio predsjedavajući Vijeća ministara Adnan Terzić, učestvovali su na jednom dijelu sastanka.

I Studija izvodljivosti

Evropska komisija i vlasti BiH su izvijestile Upravni odbor o napretku postignutom u ispunjenju kriterija iz Studije izvodljivosti Evropske komisije. U oba izlaganja je prepoznato da je veliki dio pripremnih aktivnosti već obavljen. Napredak je ostvaren u velikom broju pojedinačnih stavki, pogotovo u pogledu usvajanja zakona. Međutim, Evropska komisija je naglasila da se trend napretka mora i dalje nastaviti, i što je od ključne važnosti, da preostaje još mnogo posla koji tek treba obaviti u vezi sa provedbom, izgradnjom institucija i mjerama koje će osigurati samoodrživost.

Upravni odbor je čestitao Vijeću ministara BiH što su ozbiljno pristupili listi prioriteta iz Studije izvodljivosti, te izrazio nadu da će se ovaj proces i dalje nastaviti istom brzinom jer ostvarivanje napretka u svakoj od 16 tački iz Studije izvodljivosti je preduslov za Evropsku komisiju da predloži zemljama članicama početak pregovora o Sporazumu o stabilnosti i pridruživanju.

Upravni odbor pozdravlja napredak koji je nedavno postignut u oblasti reforme indirektnog oporezivanja. Upravni odbor je potakao Vijeće ministara i Parlament BiH da rapidno usvoje nacrt Zakona o jedinstvenom računu, Zakon o carinskoj politici i Zakon o PDV-u. Takođe je savjetovao da:

- Dogovor o budžetu Uprave za indirektno oporezivanje (ITA) bude potpuno operativan do kraja jula.

- Regionalna struktura Uprave za indirektno oporezivanje (ITA) bude detaljno dogovorena, te da provedba spajanja carinskih uprava pređe iz faze planiranja u fazu provedbe do septembra.
- Formula za dodjelu sredstava je dogovorena, tako da Jedinštveni račun može početi funkcionirati do kraja jula.
- Upravni odbor odobri nacrt Zakona o porezu na promet i Zakona o akcizama, i uputi ih Vijeću ministara do 30. jula.

Reforma Uprave za indirektno oporezivanje (ITA) i uvođenje PDV-a što prije, ali ne poslije 1. januara 2006. godine, je od vitalne važnosti za ekonomiju BiH. Direktor Uprave za indirektno oporezivanje, Vijeće ministara, Upravni odbor i Parlament BiH trebaju odigrati svoju ulogu kako bi osigurali da BiH poduzme potrebne korake. Potrebno je odmah poduzeti aktivnosti na uspostavljanju razvojnog tima ITA, određivanju stopa, izuzetaka i limita PDV-a, uvesti registraciju poreskih obveznika i složiti se o raspodjeli prihoda kako bi jedinstveni račun mogao početi funkcionirati.

Upravni odbor je naglasio uz izraženu dozu zabrinutosti nedostatak napretka u pogledu Agencije za statistiku BiH, te preostalih izmjena i dopuna Zakona o PBS-u, koji trenutno razmatra Parlament BiH, kako bi bio u potpunosti u skladu sa uslovima iz Studije izvodljivosti i Sporazuma postignutog između premijera.

Upravni odbor je takođe naglasio uz izraženu dozu zabrinutosti kašnjenje u usklađivanju entitetskih zakona o izbjeglicama i raseljenim licima sa izmjenjenim i dopunjenim Državnim zakonom, činjenicu da do današnjeg dana Fond za povratak nije počeo sa radom iako je kreiran sa namjerom da se pomogne skoro 320.000 preostalih raseljenih lica u nalaženju trajnijeg rješenja, te kontinuirano prisustvo u BiH oko 24.000 izbjeglica iz Hrvatske i Srbije i Crne Gore koji zaslužuju zajednički napor sve tri vlade u rješavanju njihove situacije.

II Vladavina prava

Komesar EUPM-a Kevin Carty je informirao prisutne o direktnoj vezi koja postoji između problema u borbi protiv kriminala i postojeće fragmentirane i neiskoordinirane strukture policijskog sistema u BiH. Upravni odbor je potvrdio da se moraju poduzeti sve neophodne mjere u cilju uspostavljanja jedinstvene strukture policije. U svjetlu ovoga, te funkcionalne provjere bh. policijskih snaga, koju je izvršila Evropska komisija i kojom je utvrđeno da u postojećem sistemu postoji isuviše mnogo nivoa u organizaciji policijskih snaga i da se treba izvršiti racionalizacija sistema kako bi se unaprijedila efikasnost policije u BiH, Upravni odbor je pozdravio prijedlog premijera Terzića za uspostavljanje Komisije za restrukturiranje policije.

Viši zamjenik visokog predstavnika Bernard Fassier je obavijestio političke direktore o trenutnom statusu projekta Odjela za ratne zločine i o radu Komisije za Srebrenicu. Upravni odbor je konstatirao napredak koji je postignut na ovom projektu i sa pravnog i sa tehničkog aspekta. Nacrti izmjena i dopuna zakona i nacrt Sporazuma o Sekretarijatu Suda BiH će u julu biti dostavljeni na razmatranje Vijeću ministara BiH, odnosno Parlamentarnoj skupštini i Predsjedništvu BiH. Upravni odbor je apelirao na bh. organe vlasti da brzo razmotre ove akte kako bi se omogućilo njihovo usvajanje do kraja oktobra. Upravni odbor je pozdravio dolazak rukovodioca projekta Michaela Johnsona i angažiranje rukovodnog tima, te konstatirao da se još uvijek planira da rok za početak procesuiranja prvih slučajeva ratnih zločina bude januar 2005. godine.

Upravni odbor je pozdravio sadržajan izvještaj Komisije za Srebrenicu koja je dala značajne nove podatke o masovnim grobnicama i dobila novu dokumentaciju (koja je dostavljena Haškom tribunalu) kojom se potvrđuje razmjera počinjenih zločina i umiješasnost tadašnjih organa vlasti Republike Srpske. Upravni odbor je takođe pozdravio izjavu predsjednika Republike Srpske Dragana Čavića, koja može predstavljati značajnu prekretnicu jer se građani BiH suočavaju za zločinima počinjenim u njihovo ime i shvataju da lica koja su počinila te zločine nisu nacionalni heroji nego najgora vrsta kriminalaca koja mora biti izvedena pred lice pravde u Hagu. Izjavu predsjednika Čavića moraju propratiti djela, uključujući hapšenje lica koja je optužio Međunarodni krivični tribunal u Hagu. Upravni odbor se nada da će izjava predsjednika Čavića, zajedno sa radom Komisije za Srebrenicu utrti put za osnivanje sličnih komisija koje će istražiti ostale ratne zločine o kojima je riječ u odlukama Doma za ljudska prava, te pospješiti proces izmirenja.

Budući da će ministru pravde i ministru sigurnosti BiH krajem juna 2004. godine biti dostavljen prednacrt bh. Zakona o oduzimanju nelegalno stečene imovine u parničnom postupku, koji će zajedno sa izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i Krivičnog zakona, Tužilaštvu BiH dati, po zahtjevu Suda BiH, veće mogućnosti za zapljenu, konfiskaciju i oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama, Upravni odbor apelira na ministre da brzo razmotre ove zakone kako bi se oni mogli što je moguće prije dostaviti u parlamentarnu proceduru.

III Reforma u oblasti odbrane

Upravni odbor je pozdravio značajan napredak koji je ostvaren u provođenju reformi u oblasti odbrane ali je izrazio nezadovoljstvo činjenicom da, samo nekoliko dana prije samita NATO saveza u Istanbulu, BiH nije ispunila ključni uslov za učešće u Partnerstvu za mir, a to je saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu. Upravni odbor je naglasio da se ovo odnosi na RS, i propust RS da locira ili uhapsi čak i jednu osobu optuženu za ratne zločine tokom devet godina nakon potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma, te je apelirao na organe vlasti RS da u tom cilju poduzmu konkretne mjere. RS, bh. entitet zagarantovan u skladu sa Daytonskim sporazumom, ne ispunjava ključnu obavezu u skladu sa Daytonskim sporazumom i međunarodnim zakonom, za što se odgovarajući pojedinci i institucije moraju smatrati odgovornim.

Upravni odbor je podržao aktivnosti koje je poduzeo visoki predstavnik kako bi ohrabrio organe vlasti BiH da naprave potrebne sistemske promjene sigurnosnih struktura BiH kako bi se BiH omogućilo da na bolji način ispunjava svoje međunarodne obaveze, te kako bi se pozvali na političku odgovornost oni pojedinci koji su odgovorni za neispunjavanje ovih obaveza od strane BiH.

Upravni odbor je naglasio potrebu za daljnjim unapređenjem napretka ostvarenog u oblasti odbrane provođenjem Odluke Predsjedništva o restrukturiranju Oružanih snaga BiH, stvaranjem zajedničkih sistema upravljanja kadrovima i resursima, razvijanjem sistema komande i kontrole, uspostavljanjem tačnih inventara imovine i opreme, nastavljanjem uništavanja viška oružja i municije, te osmišljavanjem i provođenjem vojnog obavještajnog sistema na državnom nivou.

Upravni odbor je izjavio da će ohrabriti donatore da povećaju obim finansijske pomoći koja se trenutno dodjeljuje Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja reformi u oblasti odbrane.

IV Reforma obavještajnog sektora

Upravni odbor je ohrabren napretkom ostvarenim u reformi obavještajnog sektora, uključujući i donošenje Zakona o obavještajnoj agenciji, imenovanje Komisije za obavještajna pitanja u Parlamentarnoj skupštini BiH i imenovanje generalnog direktora i zamjenika generalnog direktora. Mjere koje se sada moraju poduzeti uključuju imenovanja u savjetodavni odbor Vijeća ministara te okončanje provjere osoblja ove Agencije.

Upravni odbor i visoki predstavnik su jasno stavili do znanja organima vlasti BiH da se politiziranje rada ili procesa provjere ili sastava Obavještajne agencije neće tolerirati. Upravni odbor je također izrazio očekivanje da će broj zaposlenih u Agenciji i budžet odgovarati njenim zadacima, te da će se Agenciji dodijeliti odgovarajući prostor.

V Mostar

Upravni odbor je konstatirao napredak koji je postignut u ponovnom ujedinjavanju grada Mostara, te iskazao svoju podršku naporima koje ulažu gradonačelnik i zamjenik gradonačelnika, Gradsko vijeće i Odjel za provedbu rješenja za Mostar u radu usmjerenom ka trajnom ponovnom ujedinjenju Grada.

VI Obrazovanje

Pozivajući se na činjenicu da efikasan i savremen obrazovni sistem, jednak za sve, i zasnovan na demokratskim vrijednostima predstavlja ključni element za razvoj BiH kao normalne evropske države, Upravni odbor je zatražio od organa vlasti BiH da na svim nivoima riješe preostale prepreke za reformu obrazovanja, kako bi obrazovni sistem mogao odigrati svoju odgovarajuću ulogu kao branik od nacionalnih, vjerskih i kulturnih predrasuda.

VII Unutrašnji dug

Upravni odbor je apelirao na entitetske parlamente da rasprave i donesu zakone potrebne za rješavanje problema ogromnog unutrašnjeg duga BiH na način koji je u skladu sa obećanjima datim MMF-u krajem protekle godine, kako su to vlasti predložile. Rješenje ovog pitanja je od vitalnog značaja za dugoročnu fiskalnu održivost BiH i predstavlja pitanje od apsolutno suštinskog značaja ukoliko se želi potaći dolazak stranih investicija u BiH.

VIII Restitucija

Upravni odbor je podržao plan Vijeća ministara da se upostavi Komisija za pitanja restitucije, koja će provesti sveobuhvatnu zakonsku, fiskalnu i operativnu analizu te predložiti sveobuhvatna rješenja za predloženi Okvirni

zakon o restituciji u BiH.

Sljedeći sastanak Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira održat će se u Sarajevu, 23. i 24. septembra.